

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Beheer

Datum 3 februari 2014
Ons kenmerk GOB/2014/36516
Contactpersoon Herman Wals
Doorkiesnummer 023-511.3957
E-mail walsh@haarlem.nl
Onderwerp Westelijk Tuinbouwgebied

Geachte commissieleden,

Hierbij informeer ik u over de stand van zaken bij de planvorming over het Westelijk Tuinbouwgebied.

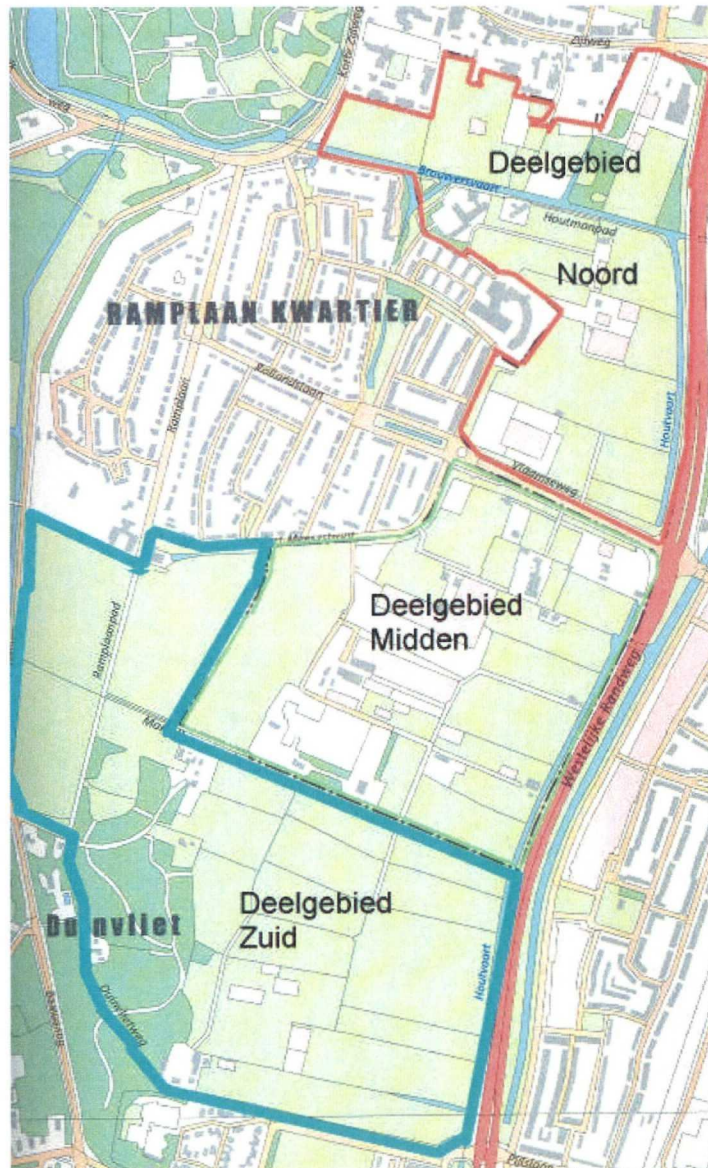
Landschapsbeheerplan

De gemeenteraad stelde op 6 februari 2002 het *Landschapsbeheerplan voor het Westelijk Tuinbouwgebied* vast. Hierin stond als doelstelling geformuleerd:

- Het handhaven en versterken van het open karakter van het gebied. Het landschapsbeeld wordt bepaald door openheid, een groen karakter en een heldere verkaveling en waterstructuur.
- Het mogelijk maken van recreatief medegebruik door de bewoners van aangrenzende, groenarme woonwijken.
- De ontwikkeling van de in aanleg aanwezige natuurwaarden, die worden bepaald door de binnenduinrand, het schone kwelwater, de hoogteverschillen en de bodemsamenstelling.

Volgens het landschapsbeheerplan bestaat het WTG uit drie deelgebieden die ieder hun eigen karakter bezitten:

- Zuid met primair natuurontwikkeling.
- Midden met handhaving van de tuinbouw.
- Noord met een stuk onder en een stuk boven de Brouwersvaart. Het noordelijk deel is aangewezen als stadsnatuurpark. Het zuidelijk deel als multifunctioneel gebied met een recreatieve verbinding en een reservering voor de te verplaatsen volkstuinen.

Financiële strategie

In opdracht van de gemeente heeft de Dienst Landelijk Gebied de mogelijke financiële ontwikkelingsstrategieën voor het WTG uitgewerkt. B&W kozen op 12 juli 2005 voor een gecombineerde strategie: inzet van subsidies en een zogenaamde oranje-voor-groen constructie: volkstuinen zonder bebouwing, die elders moeten verdwijnen, naar het WTG verplaatsen. DLG zag als belangrijkste subsidiemogelijkheden:

- Het project Haarlemmermeer Groen (vanwege de recreatieve oost-west verbinding vanuit de polder).

- Subsidie van het Rijk voor de verwerving van natuurgronden in het zuidelijk deel.
- Het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG).
- Ook werd rekening gehouden met subsidies van de provincie voor fiets- en voetverbindingen en van Rijnland voor natuurvriendelijke oevers.

Het totaalbedrag aan benodigde subsidies werd geraamd op 3,7 miljoen euro. Daarnaast was er in het investeringsplan budget aanwezig voor het gemeentelijk aandeel in de kosten.

Bestemmingsplan Binnenduinrand

De gemeenteraad stelde op 5 juli 2007 het bestemmingsplan Binnenduinrand vast, de planologische drager om de ontwikkeling van het WTG mogelijk te maken. In paragraaf 4.4 van de toelichting op het bestemmingsplan werd nader ingegaan op de economische uitvoerbaarheid. Bij deelgebied Zuid stond:

Door het positief bestemmen van de grond als 'Natuur' komen op rijksniveau middelen beschikbaar voor de verwerving en inrichting van de grond als natuur.

In deelgebied Noord zouden er, door de gronden positief te bestemmen voor recreatie, provinciale middelen beschikbaar komen, met name uit het ILG-budget.

Stadsnatuurpark

Op 4 november 2002 diende Groen Links bij de begrotingsbehandeling een motie in met het voorstel om een projectgroep in te stellen voor het realiseren van het Landschapsbeheerplan. Op 9 september 2003 ging het college akkoord met de projectopdracht voor het WTG, die de opzet gaf van de eerste fase van de uitvoering van het Landschapsbeheerplan. Deze fase richtte zich op het deelgebied Brouwersvaart – Zijlweg, waarvan in het landschapsbeheerplan bepaald werd:

Inrichten als een toegankelijke stadsnatuurpark met daarin verspreid enkele volks- en/ of doetuinen en een natuurstrook langs de Brouwersvaart.

De projectopdracht preciseerde dat:

Als uitgangspunt is gekozen voor een kleinschalig groengebied met tuinbouw, volkstuinten en stadsparkachtige kenmerken, ingepast in de historische, fijnmazige verkaveling. De recreatie is gericht op een oost-west verbinding tussen stadsrand en duinrand en op activiteiten als wandelen en vissen. Ook het groen-blauwe netwerk komt in deze fase al aan bod.

In 2007 was het voorlopig ontwerp voor dit stadsnatuurpark klaar en met de inmiddels ingestelde klankbordgroep en omwonenden besproken. De kostenraming voor het stadsnatuurpark, inclusief fietspad en tunnel, bedroeg toen 2,6 miljoen euro, waarvan binnen het investeringsplan 1,9 miljoen euro gedekt was.

Maar met het vaststellen van de programmabegroting 2011 heeft de raad bepaald dat vanwege de bezuinigingsopgave de aanleg van het stadsnatuurpark voor onbepaalde tijd werd uitgesteld. In de benoemde jaren zijn hier geen middelen in het investeringsplan meer voor gereserveerd.

Deelgebied Zuid

Het deelgebied Zuid grenst in het westen grotendeels aan Duinvliet, dit is een Natura 2000 gebied met een strikte bescherming. Er liggen goede kansen om in dit zuidelijk deel een natuurlijk strandvlaktelandschap te ontwikkelen, met name omdat het kwelwater van goede kwaliteit is. In 2010 zag de planvorming voor dit deelgebied er als volgt uit:

- De gemeente Haarlem zou opdrachtgever zijn voor de uitwerking van het inrichtingsplan.
- Daarnaast zou Haarlem bijdragen aan de recreatieve inrichting van het gebied (wandelpad).
- De provincie Noord-Holland zou een inhoudelijke bijdrage leveren aan het inrichtingsplan en daarnaast als opdrachtgever fungeren voor de inzet van aanvullende regelingen.
- Staatsbosbeheer zou de beoogde toekomstige terreinbeheerder zijn en meedenken vanuit zijn kennis van het gebied.
- De drie betrokken partijen zouden voorafgaand aan de uitwerking van het inrichtingsplan een gezamenlijk programma van eisen vaststellen.

Dit inrichtingsplan is er niet gekomen door de landelijke bezuinigingen op de uitgaven voor natuur in 2011. Om deze reden én vanwege de gemeentelijke bezuinigingsdruk is in 2013 de voorgenomen investering uit het IP geschrapt.

Hoopvol is echter dat de provincie met haar nieuwe *Agenda Groen* (2013) heeft besloten om de voorgenomen ecologische hoofdstructuur te voltooien. Daarmee is het gebied weer in de provinciale plannen opgenomen. Dit biedt kansen om hier volgens de oorspronkelijke ideeën natuur in combinatie met waterberging en recreatie te ontwikkelen. De gemeente zal hierin het voortouw nemen.

Ontwikkelperspectief Binnenduinrand

Het *Ontwikkelperspectief Binnenduinrand*, waar betrokken gemeenten en de provincie aan werken, wordt begrensd door de Noordzee, het Noordzeekanaal, Spaarne/ Ringvaart en de provinciegrens met Zuid-Holland. Dit plan schetst het regionale beleidskader waarvan het Landschapsbeheerplan Westelijk Tuinbouwgebied in feite al een uitwerking is. Het ontwikkelperspectief geeft een

Haarlem

5

integraal toekomstbeeld, met als tijdshorizon 2040, waarin de kwaliteiten van het landschap worden geborgd en ambities geformuleerd die bijdragen aan de drie hoofdpunten:

- Versterking landschappelijke structuur.
- Versterking toeristisch/ recreatieve structuur.
- Versterking hoogwaardig woonmilieu.

Het Westelijk Tuinbouwgebied maakt deel uit van een reeks open gebieden op de strandvlakte. Deze gebieden vormen een essentieel onderdeel van het landschappelijk mozaïek dat verder bestaat uit een afwisseling van buitenplaatsen, bos en villawijken. Het ontwikkelperspectief zet in op behoud en herstel van de openheid, naast recreatieve ontsluiting vanuit aanliggende woonwijken (de 'ommetjes'). Verder zijn er ambities geformuleerd voor:

- Een goede landschappelijke inpassing van in de open gebieden gelegen functies.
- Behoud en herstel van zichtlijnen.
- Het inzetten van natuurontwikkeling als drager van openheid.
- Het zichtbaar maken van de cultuurhistorie.
- De ruimtelijke kwaliteit van de randen die de openheid begrenzen.

In het ontwikkelperspectief wordt behoud van de openheid gezien als een regionale verantwoordelijkheid die de gemeentegrenzen overstijgt. Er komt een regionaal programma met voorstellen voor duurzaam behoud van de openheid en de rol van de landbouw hierin.

Samenvattend

De ambities die de raad in 2002 neerlegde in het Landschapsbeheerplan zijn sindsdien verwaterd. Maar er is een aantal ontwikkelingen gaande dat kansen biedt om de oorspronkelijke doelstellingen te realiseren, met name voortkomend uit de *Agenda Groen* van de provincie en het *Ontwikkelperspectief Binnenduinrand*. Het is mijn voornemen om de komende tijd samen met de provincie en de werkgroep Westelijk Tuinbouwgebied de mogelijkheden te verkennen om het Landschapsbeheerplan weer nieuw leven in te blazen.

Met vriendelijke groet,

drs. Lukas J. Mulder